

RAPORT W SPRAWIE MISYI WOJSKOWEJ W PARYŻU.

Wobec zamierzonego wystąpienia Misji Wojskowej do Francji z polecenia rotmistrza Wieniawy podaję kilka niezbędnych informacji o tych instytucjach, w rękach których znajduje się obecnie sprawa wojskowa.

- 1) KOMITET NARODOWY. Jest on organem najwyższym nie tylko w zakresie politycznym lecz i wewnętrznym dla wojska. Wszelkie postanowienia ustawowe i regulaminowe są ustanawiane na mocy akceptacji K. N. Nominacje począwszy od Dowódcy pułku i wyżej są zależne od K.N.
- 2) WYDZIAŁ WOJSKOWY K.N. Jest organem wykonawczym K.N. Kierownik jego p. Józef Wielowiejski -
- 3) NACZELNE DOWÓDZTWO.
- 4) MISJA FRANCUSKO-POLSKA. Jest organem pośredniczącym między Dowództwem i władzami wojskowymi francuskimi. Dowództwo polskie tylko przez Misję może się komunikować z Ministerjum wojny i Kwaterą Główną. Dzięki temu Misja jest właściwym organem organizacyjnym. Na czele stoi generał Archinard - bardzo porządny człowiek, lecz już za stary; przychylny wojsku polskiemu. Cała instytucja swym biurokratyzmem nawet tutaj zdołała się odznaczyć.
- 5) KOMISJA WOJSKOWA. Organ stworzony specjalnie dla P.O.W., którego zupełne odsunięcie od roboty wojskowej wydawało się K.N. i Hallerowi niedogodnym, a nie chciano, by przedstawiciel P.O.W. bezpośrednio stykał się z wojskiem. Organ ten miał się zajmować tworzeniem projektów w zakresie regulaminów i ustaw wojskowych. Wrzeczywistości poza paru posiedzeniami bardzo jałowemi Komisja nie zrobiła nic.

UWAGA. Regulaminy, określające wzajemny stosunek tych pięciu organów załączam.

Samo nagromadzenie tylu kierowniczych organów wskazuje, że taka maszyna będzie zbyt skomplikowana dla sprawnej pracy. Praktyka w zupełności zala bardzo małą zdolność do pracy tych wszystkich instytucji.

Pewna znajomość stosunków wojskowych pozwala mi wypowiedzieć zdanie o pewnych zasadniczych rysach w jakich będzie pracować polska Misja wojskowa i przedstawić na tej zasadzie ogólnikowy zarys organizacyjny, gdyż warunki czasu i miejsca nadadzą Misji charakter nieco odmienny od zwykłego

Już pierwsze kroki Misji zaprowadzą ją na niezwykle dla Misji teren likwidacji dawnych warunków - sprawa niezwykle trudna i zawiślana.

Następujące punkty ujmą tę pracę w zasadnicze działy:

1) Misja Wojskowa w Paryżu powinna być w zakresie wojskowości jedynym pełnomocnym organem Naczelnego Wodza i Ministerjum Wojny.

UWAGA. Tylko zupełne pełnomocnictwa zdołają odebrać K. N. wpływ na sprawę wojskowe we Francji.

2) Misja powinna być organem centralnym dla przedstawicielstw wojskowych w Europie Zachodniej, Ameryce i Azji.

UWAGA. Doutworzenia tej centrali skłaniają-- łatwiejsze komunikacje z Paryżem niż z Warszawą, Paryż nadługo jeszcze zostanie ośrodkiem dyplomatyczno-wojskowym.

3) Zakres pracy Misji obejmie i takie działy jak:

a) Rekrutacja- gdyż nawet po wyjściu wojsk Hallera we Francji i Włoszech zostanie około 100000 jeńców polaków.

b) Aproprowizacja amunicyjna, żywnościowa i sanitarna będzie się zśrodkowywała w Paryżu.

c) Główne biura informacyjne muszą być w Paryżu- część ich z zakresu informacji o apropropizacji wojskowej i jej źródłach powinna się znaleźć w Misji.

d) W Paryżu trzeba będzie rozstrzygnąć sprawę inwalidów, zreformowanych, sprawę zapomóg rodzinom poległych polaków i. t. d.

e) Wreszcie cała służba wywiadowcza powinna znaleźć się w Misji. O tem jej zadaniu należy pomówić obszerniej. Obecna Konferencja Pokojowa pomimo zapewnień o jawności dyplomacji w rzeczywistości nie różni się nie różni od Konferencji Wiedeńskiej.

Wielkie frazesy służą tylko za przykrywkę, w rzeczywistości intryga przed-pokojowo-sypialniana kręci się wszystkim i szantaż, kobiety i pieniądze są rzeczywistym "nervus rerum" wszystkiego. Mistrzami woperowaniu tym aparatem są Niemcy. Polska tego aparatu opanować nie zdoła, musi choć znać sprężyny poruszające tym aparatem i wiedzieć z kąd grozi niebezpieczeństwo. W Paryżu naturalnie zbiegają się nici wszystkich tych intryg i tutaj musi się znaleźć główny ośrodek wywiadu; ostateczna kontrola należała by do Warszawy, Wywiad choć mało mieć będzie do czynienia ze sprawami czysto wojskowymi musi się znajdować w Misji wojskowej, gdyż ona tylko do pewnego stopnia zdoła uchronić wywiad od wpływów partyjnych, Ona może wnieść tylko element uczciwości i dyscypliny. Wydział wywiadowczy musi być zupełnie zakonspirowany szczególnie przed Francją, która się będzie obawiać machinacji niemieckich. Musi mieć on swój określony budżet i być zależnym albo bezpośrednio od Naczelnika Państwa, albo od Szefa misji. Narazie do służby w nim będzie można użyć tylko bardzo małą liczbę Polaków, główny kontyngent zrekrutować się da z pośród Francuzów, Belgów, a przede wszystkim Hiszpanów. Z Paryża można kierować robotą na całym Zachodzie.

Szemat tak zorganizowanej Misji przedstawiałby się jak następuje:

1) Reprezentacja.

2) Sekcja Misji Wojskowych w Londynie, Brukseli, Amsterdamie, Madrycie, Rzymie Nowym Yorku i Tokio.

UWAGA. Przy tym działale powinno się znajdować Biuro Kurjerów Zewnętrznych, gdyż kurjerzy muszą być pod kontrolą wojskową, przynajmniej na czas wojny.

3) Dział Zakupów --aprowizacyjny.

- a) zakup i apro wizacja w zakresie wojskowego zaopatrzenia.
- b) Kontrola zakupów.
- c) Transport i składy.

4) Dział administracyjny.

- a) Adjutantura. (W tym dziale można by ukryć Wydział wywiadowczy.)
- b) Dział personalny.
- c) Rachunkowość i kasa.

4)

d) Informacje o źródłach zakupów.

e) Literatura wojskowa.

5) Dział sanitarno-wojskowy.

a) Szpitalnictwo i sanatoria.

b) Zakupy w zakresie sanitaryi.

c) Stosunki z Czerwonym Krzyżem.

6) Dział opieki materialnej i moralnej żołnierza.

a) Inwalidzi i zreformowani.

b) Opieka i zapomogi dla rodzin po żołnierzach.

c) Domy żołnierskie.

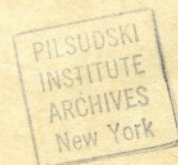
-UWAGA. Pewne kroki koło utworzenia Działu wywiadowczego zostały przeze-
mnie poczynione. Pierwszy raport przesyłam.

Dr. S. Hubicki

94

Paryż 31/I-919r.

402/T

RAPORT W SPRAWIE MISYI WOJSKOWEJ W PARYZU.

Wobec zamierzonego wysłania Misji Wojskowej do Francji z polecenia rotmistrza Wieniawy podaje kilka niezbędnych informacji o tych instytucjach, w rekach których znajduje się obecnie sprawa wojskowa.

- 1) KOMITET NARODOWY. Jest on organem najwyższym nie tylko w zakresie politycznym lecz i wewnętrznym dla wojska. Wszelkie postanowienia ustawowe i regulaminowe są ustanawiane na mocy akceptacji K. N. Nominacje poczynając od Dowódcy pułku i wyżej są zależne od K.N.
- 2) WYDZIAŁ WOJSKOWY K.N. Jest organem wykonawczym K.N. Kierownik jego p. Józef Wielowiejski -
- 3) NACZELNE DOWÓDZTWO.
- 4) MISJA FRANCUSKO-POLSKA. Jest organem pośredniczącym między Dowództwem i władzami wojskowymi francuskimi. Dowództwo polskie tylko przez Misję może się komunikować z Ministerstwem wojny i Kwaterą Główną. Dzięki temu Misja jest właściwym organem organizacyjnym. Na czele stoi generał Archinard - bardzo porządny człowiek, lecz już za stary; przychylny wojsku polskiemu. Cała instytucja swym biurokratyzmem nawet tutaj zdolała się odznaczyć.
- 5) KOMISJA WOJSKOWA. Organ stworzony specjalnie dla P.O.W., którego zupełne odsunięcie od roboty wojskowej wydawało się K.N. i Hallerowi nie dogodnym, a nie chciano, by przedstawiciel P.O.W. bezpośrednio stykał się z wojskiem. Organ ten miał się zajmować tworzeniem projektów w zakresie regulaminów i ustaw wojskowych. Wrzeczywistości poza paru posiedzeniami bardzo jałowymi Komisja nie zrobiła nic.

UWAGA. Regulaminy, określające wzajemny stosunek tych pięciu organów załączam.

Samo nagromadzenie tylu kierowniczych organów wskazuje, że taka maszyna będzie zbyt skomplikowana dla sprawnej pracy. Praktyka zupełności wykazała bardzo małą zdolność do pracy tych wszystkich instytucji.

Pew na znajomosc stosunkow wojskowych pozwala mi wypowiedziec zdanie o pewnych zasadniczych rysach w jakich bedzie pracowac polska Misya wojskowa i przedstawic na tej zasadzie ogolnikowy zarys organizacyjny, gdyz w warunki czasu imiejaca nadadza Misyi charakter nieco odmienny od zwyklego

Juz pierwsze kroki Misyi zaprowadza ja na niezwykle dla Misyi teren i kwidacyi dawnych warunkow - sprawa niezwykle trudna i zawiklana.

Nastepujace punkty ujma te prace w zasadnicze dzialy:

1) Misya Wojskowa W Paryżu powinna byc w zakresie wojskowosci jedynym pelnomocnym organem Naczelnego Wodza i Ministerjum Wojny.

UWAGA. Tylko zupelne pelnomocnitwa zdolaja odebrac K. N. wplyw na sprawy wojskowe we Francyi.

2) Misya powinna byc organem centralnym dla przedstawicielstw wojskowych w Europie Zachodniej, Ameryce i Azji.

UWAGA. Doutworzenia tej centrali sklaniaja-- latwiejsze komunikacje z Paryzem niz z Warszawa, Paryz nadlugo jeszcze zostanie osrodkiem dyplomatyczno-wojskowym.

3) Zakres pracy Misyi obejmie i takie dzialy jak:

- a) Rekrutacja- gdyz nawet po wyjsciu wojsk Hallera we Francyi i WLO-szech zostanie okolo 100000 jencow polakow.
- b) Apropowizacja amunicyjna, zywnosciowa i sanitarna bedzie sie zesrodkowyla w Paryżu.
- c) Glowne biura informacyjne musza byc w Paryżu-czesc ich z zakresu : informacji o apropowizacji wojskowej i jej zrodlach powinna sie znalezc w Misyi.
- d) W Paryżu trzeba bedzie roztrzygnac sprawe inwalidow, zreformowanych sprawe zapomog rodzinom poległych polakow i. t. d.
- e) Wreszcie cala sluzba wywiadowcza powinna znalezc sie w Misyi. O tem jej zadaniu nalezy pomowic obszerniej. Obecna Konferencja Pokojowa pomimo zapewnien o jawnosci dyplomacyi w rzeczywistosci niczem sie nie rozni od Konferencji Wiedenskiej

Wielkie frazesy sluza tylko za przykrywke, w rzeczywistosci intryga przed-pokojowo-sypialniana kiruje wszystkim i szantaz, kobiety i pieniadze, sa rzeczywistym "nervus rerum" wszystkiego. Mistrzami woperowaniu tym aparatem sa niemcy. Polska tego aparatu opanowac nie zdola, musi choc znac sprzynny poruszajace tym aparatem i wiedziec zkad grozi niebezpieczenstwo. W Paryżu naturalnie zbiegaja sie nici wszystkich tych intryg i tutaj musi sie znalezc glowny osrodek wywiadu; ostateczna kontrola nalezala by do Warszawy. Wywiad choc malo miac bedzie do czynienia ze sprawami czysto wojskowymi musi sie znajdowac w Misji wojskowej, gdyz ona tylko do pewnego stopnia zdola uchronic wywiad od wplywow partyjnych, Ona moze wniesc tylko element uczciwosci i dyscypliny. Wydzial wywiadowczy musi byc zupełnie zakonspirowany szczególnie przed Francja, ktora sie bedzie obawiac machinacji niemieckich. Musi miec on swoj okreslony budzet i byc zaleznym albo bezposrednio od Naczelnika Panstwa, albo od Szefa misji. Narazie do sluzby w nim bedzie mozna nazuzyc tylko bardzo mala liczbe polakow, glowny kontyngent zrekrutowac sie da z posrod francuzow, belgow, a przede wszystkim hiszpanow. Z Paryza mozna kierowac robota na calym Zachodzie.

Szemat tak zorganizowanej Misji przedstawialby sie jak nastepuje:

1) Reprezentacja.

2) Sekcja Misji Wojskowych w Londynie, Brukseli, Amsterdamie, Madrycie, Rzymie Nowym Yorku i Tokio.

UWAGA. Przy tym działaniu powinno sie znajdowac Biuro Kurjerow Zewnetrznych, gdyz kurjerzy musza byc pod kontrola wojskowa, przynajmniej na czas wojny.

3) Dzial Zakupow --aprowizacyjny.

- a) zakup i aprowizacja w zakresie wojskowego zaopatrzenia.
- b) Kontrola zakupow.
- c) Transport i sklady.

4) Dzial administracyjny.

- a) Adjutantura. (W tym dziale mozna by ukryc Wydzial wywiadowczy.)
- b) Dzial personalny.
- c) Rachunkowosc i kasa.

4)

d) Informacje o źródłach zakupów.

e) Literatura wojskowa.

5) Dział sanitarno-wojskowy.

a) Szpitalnictwo i sanatoria.

b) Zakupy w zakresie sanitaryi.

c) Stosunki z Czerwonym Krzyżem.

6) Dział opieki materialnej i moralnej żołnierza.

a) Inwalidzi i zreformowani.

b) Opieka i zapomogi dla rodzin po żołnierzach.

c) Domy żołnierskie.

-UWAGA. Pewne kroki kole utworzenia Działu wywiadowczego zostały przeze-
mnie poczynione. Pierwszy raport przesyłam.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York